

Una experiència estètica

La Seu de Manresa és, més enllà d'un temple, una obra d'art espectacular. Fa set o vuit anys, un matí de diumenge, acompanyava uns amics de Sabadell a visitar-la. Havia de ser una visita normal, per gaudir d'un dels monuments més importants del segle XIV a Catalunya... Però quan vam entrar a la nau central, algú estava tocant a l'orgue una ària de la Passió segons Sant Mateu de Bach. Concretament *Zweiter Teil: 39 "Erbarme dich"*, en una estranya versió. En la versió que jo coneixia una veu contralt i un violí solista s'entrellacen, en una mena de trena amorosa, per construir un dels moments més sublims de la història de la música. Aquí el duo el confegien els diversos registres de l'orgue. Em vaig quedar glaçat durant uns instants: l'orgue inundava l'aire de la nau eixamplant un lament infinit, mentre el sol jugava a tacar amb colors vius la grisor del terra de pedra, després de travessar amb la seva escalfor incipient els vitralls del cantó sud. Vam seure en un banc i vaig deixar que tot fluís cap a un moment sense temps ni condició, sense lligams amb la realitat, un temps del no-res, i del tot. No sé si allò que vaig viure mentre va sonar la peça musical era una experiència estètica o una experiència religiosa, similar a quan una tarda de primavera, fa més de trenta anys, em vaig asseure a la nau de San Lorenzo de Florència -una meravella poc coneguda de Brunelleschi-, per escoltar el silenci.

Sempre he pensat que el que desencadena aquesta experiència és el ritme. El de les columnes estilitzades de la nau de San Lorenzo, d'una proporció inaudita, configurant un espai de llum i color espirituals. O el ritme de la creueria gòtica de la Seu, combinada en aquell cas amb una música sublim. I tot i que hi té molt a veure el moment, és clar que això només passa davant d'una obra d'art que ens commou. La sincronia entre un estat subjectiu i un element artístic transformador. Té a veure amb una experiència espiritual de relligament *-religio-* entre la persona i l'obra d'art. Una experiència de la bellesa? Una experiència que es pot trobar a la Seu de Manresa, ara oberta i dinàmica perquè tothom en pugui gaudir.